

67. ročník
medzinárodného
festivalu

**Košická
hudobná
jar**

Hlavný reklamný partner 67. KHJ

Mediálni partneri

Štátna filharmónia Košice
je príspevkovou organizáciou
Ministerstva kultúry SR

MINISTERSTVO
KULTÚRY
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Dámy a páni!

Košičania si už 67 rokov spájajú obdobie jari s obľúbeným medzinárodným festivalom Košická hudobná jar. Patrí k najstarším hudobným festivalom na Slovensku, ktorý za obdobie svojej existencie vyrástol v renomované medzinárodné podujatie.

Koncerty košických filharmonikov majú vynikajúce ohlasy nielen v našom meste. A ak sú doplnené o skvelých hudobných hostí, o ktorých ani počas festivalu nikdy nie je núdza, ponúkajú milovníkom vážnej hudby nezabudnuteľné zážitky.

Pracovné povinnosti mimo mesta, a častokrát aj mimo Slovenska, mi neumožňujú zúčastňovať sa pravidelných štvrtkových koncertov Štátnej filharmónie Košice tak často, akoby som chcel. Verím, že sa mi podarí prísť aspoň na niektoré koncerty 67. ročníka KHJ. Stačí totiž letmý pohľad do programu, a hneď musí byť každému jasné, že to bude festival plný krásnych koncertov – či už symfonických alebo komorných, a to aj v priestoroch mimo domovského stánku košických filharmonikov.

Som veľmi rád, že spoločnosť U. S. Steel Košice podporuje toto prestížne podujatie od príchodu do Košíc.

V mene nás, oceliarov, prajem filharmonikom a hudobným hosťom, aby svojimi výkonmi potešili a nadchli košických divákov. Všetkým návštevníkom želám, aby si naplno užili a precítili krásu hudby, ktorú tento festival ponúka.

Miroslav Kiraľvarga

viceprezident U. S. Steel Košice pre vonkajšie vzťahy, riadenie a rozvoj podnikania

Vážené dámy, vážení páni,

s radosťou Vám predstavujem program 67. ročníka Medzinárodného hudobného festivalu Košická hudobná jar (KHJ), ktorý svojou bohatou históriou patrí medzi najstaršie na Slovensku. Do Košíc tento rok zavítajú poprední zahraniční umelci z Japonska, Číny, Venezuely, Veľkej Británie, Dánska, Rakúska, Talianska, Česka a zastúpenie bude mať samozrejme aj slovenské interpretačné umenie.

Festival Košická hudobná jar programovo rámcujú dve významné, svoju dobu reflektujúce diela, ktoré symbolicky poukazujú na témy intenzívne rezonujúce v našej spoločnosti aj dnes. Na úvod festivalu zaznie pod taktovkou mladého britského dirigenta Johna Warnera ôsma symfónia Alexandra Moyzesa, jedného z najvýraznejších osobností slovenskej hudobnej moderny. Symfónia je reakciou na udalosti z augusta 1968, ktoré v Československu zadusili akýkoľvek náznak slobody ducha. Táto „utajená“ symfónia bola nahratá po dvadsiatich rokoch od svojho vzniku (1969) a naživo prvýkrát uvedená až v roku 2004. Som veľmi rada, že toto závažné dielo slovenskej hudby 20. storočia zaznie v podaní našej Štátnej filharmónie Košice na festivale KHJ. Na záver festivalu zahráme Šostakovičovu legendárnu Symfóniu č. 7 „Leningradskú“, jednoznačne protivojnové dielo. Zaradenie tohto diela v aktuálnej situácii, keď Rusko vedie okupačnú vojnu v Ukrajine, môže vyvolať otázky. Dielo – zneužitie sovietskou propagandou ako symbol a oslava hrdinskej obrany obliehaného Leningradu počas 2. svetovej vojny, má však univerzálny rozmer. Muzikológ Solomon Volkov vo svojej knihe Pamäti o Šostakovičovi skladateľa cituje takto: „Väčšina mojich symfónií sú náhrobné kamene... Rád by som napísal skladbu za každého, kto zahynul. Ale to je nemožné. Preto im venujem všetku svoju hudbu.“ Siedmu zo svojich pätnástich symfónií začal Šostakovič písať ešte pred vojnou a napriek tradujúcim sa príbehom v nej ide o nemeckú inváziu až v druhom rade. „Dnes sa na predvojnový čas s obľubou pozeráme ako na idylu. Než prišiel Hitler, bolo všetko krásne a dobré. Hitler bol zločinec, o tom niet pochyb. Ale Stalin

bol tiež zločinec. Nenamietam nič proti tomu, že siedma symfónia sa nazýva Leningradská. Ale nejde v nej o blokádu. Ide o Leningrad, ktorý zničil Stalin. A Hitler mu zasadil poslednú ranu.“ Symfónia je teda univerzálnym apelom proti akémukoľvek totalitarizmu a agresii. Dielo uvedie charizmatiký americko-venezuelský dirigent Ilyich Rivas.

Sériu symfonických koncertov doplní atraktívne spojenie diel baroka a jazzu a Štátnu filharmóniu Košice povedie skúsený dirigent Milan Turkovič v spolupráci s vynikajúcim fagotistom Danielom Hrindom. Na ďalšom symfonickom koncerte pod taktovkou medzinárodne uznávaného japonského dirigenta Eugenea Tziganea poprvýkrát v rámci festivalu KHJ zaznie v podaní ŠFK Brucknerova Symfónia č. 6, ktorá patrí medzi skladateľove najosobitejšie diela. Ako sólistka sa predstaví klaviristka Zee Zee, ktorá nás iste očarí svojou bravúrnou technikou v diele Rapsódia na Paganiniho tému od Sergeja Rachmaninova.

Festival Košická hudobná jar prinesie aj tento rok okrem symfonických aj komorné koncerty. V priestoroch Domu umenia si budete môcť vychutnať klavírny recitál jednej z najvýraznejších osobností súčasnej klavírnej scény Maki Namekawy, ktorá sa nám predstaví s dielami Györgya Ligetiho, Chicka Coreu a Philippa Glassa a husľový recitál vynikajúceho Ivana Ženatého v sprievode popredného slovenského klaviristu Mariana Lapšanského. Pôsobivý priestor Synagógy na Zvonárskej ulici bude hostiť ostatné dva komorné koncerty – koncert sláčikového kvarteta Adelphi Quartet a tiež večer s hudbou a poéziou v podaní súboru starej hudby Le nuove musiche, v rámci ktorého zaznejú aj úryvky z Ovídiových listov kráľovnej Dido v podaní herečky Tatiany Polákovej.

Vážené dámy, vážení páni, veľmi si vážim Vašu podporu, ktorú nám prejavujete Vašou prítomnosťou na koncertoch a ďakujem všetkým partnerom, ktorí tento medzinárodný hudobný festival podporili. Verím, že Košická hudobná jar Vám opäť prinesie nezabudnuteľné zážitky a teším sa na stretnutia s Vami.

Lucia Potokárová
generálna riaditeľka ŠFK

Štátna filharmónia Košice (ŠFK) bola založená v roku 1968 ako druhý profesionálny symfonický orchester koncertného typu na Slovensku. Prvý koncert telesa sa uskutočnil v apríli 1969 pod vedením šéfdirigenta Bystrika Režucha. ŠFK v krátkom čase dosiahla uznanie a stala sa jedným z popredných reprezentantov slovenského interpretačného umenia doma i v zahraničí. Orchester koncertoval na významných medzinárodných hudobných festivaloch a v dôležitých kultúrnych centrách (Viedeň, Salzburg, Berlín, Budapešť, Praha, Antverpy, Lisabon, Barcelona, Atény, Remeš, Hong-Kong, Luxemburg, New York). V roku 1994 sa ŠFK na mesačnom turné v USA predstavila ako prvý slovenský symfonický orchester na americkom kontinente. Na prelome rokov 2014/2015 absolvovala ŠFK koncertné turné v Čínskej ľudovej republike, ktoré po mimoriadnom úspechu zopakovala aj v rokoch 2016/2017. ŠFK prezentuje svoje umenie okrem aktívnej koncertnej činnosti aj prostredníctvom nahrávok pre rozhlas, televíziu a hudobné vydavateľstvá (160 CD). Nahrávky pre Naxos, Marco Polo predstavujú často unikáty – premiérové nahrávky ojedinele uvádzaných diel. Orchester spolupracoval s mnohými svetoznámymi umelcami, akými sú Igor Oistrach, Gidon Kremer, Giora Feidman, Ivan Moravec, Josef Suk, Luciano Pavarotti, Plácido Domingo, Dietrich Fischer-Dieskau, Júlia Fischer, Sergej Kopčák, Peter Mikuláš, Peter Dvorský, Viktor Fedotov, Valerij Gergiev, Edita Gruberová, Emin Chačaturjan, Natan Rachlin, Thomas Sanderling, Alexander Rahbari, Tadeusz Strugala, Jiří Bělohlávek, Libor Pešek, Václav Smetáček, Ľudovít Rajter, Ladislav Slovák, Ondrej Lenárd, Antoni Wit a ďalšími. Repertoárové spektrum orchestra obsahuje všetky frekventované diela od baroka po hudbu 21. storočia. Štátna filharmónia Košice je hlavným organizátorom dvoch medzinárodných festivalov – Košickej hudobnej jari a Medzinárodného organového festivalu Ivana Sokola a tiež festivalu súčasnej hudby ARS NOVA. Šéfdirigentom ŠFK je Robert Jindra, hlavným hosťujúcim dirigentom Zbyněk Müller.

PROGRAM FESTIVALU

27. 04.	OTVÁRACÍ KONCERT KHJ	str. 10
04. 05.	MAKI NAMEKAWA – MINIMAL PIANO	str. 14
09. 05.	ADELPHI QUARTET	str. 18
11. 05.	BAROK A JAZZ	str. 22
16. 05.	LETTERE AMOROSE	str. 26
18. 05.	RACHMANINOV A BRUCKNER	str. 30
23. 05.	HUSĽOVÝ RECITÁL	str. 34
25. 05.	ZÁVEREČNÝ KONCERT KHJ	str. 38

MIESTA KONANIA KONCERTOV

DOM UMENIA, Moyzesova 66, Košice
SYNAGÓGA ZVONÁRSKA, Zvonárska 7, Košice

PREDAJ VSTUPENIEK

Vstupenky na koncerty v Dome umenia

Online na www.sfk.sk
Pokladnica ŠFK – počas pokladničných hodín
a 60 minút pred začiatkom koncertu

Vstupenky na koncerty mimo Domu umenia

Online na www.sfk.sk
Pokladnica ŠFK – počas pokladničných hodín
Na mieste konania – 30 min. pred začiatkom koncertu (bez zliav)

Vstupenková pokladnica ŠFK

Dom umenia, Moyzesova 66, Košice
Otvorená Po – Št 10:00 – 12:00 a 14:00 – 17:00
Tel. 0905 073 123 | vstupenky@sfk.sk
www.sfk.sk

John Warner

OTVÁRACÍ KONCERT KHJ

Štvrtok 27. 04. | 19:00 | Dom umenia

Štátna filharmónia Košice

John WARNER, dirigent

Jonathan SWENSEN, violončelo

Alexander Moyzes (1906 – 1984)

Symfónia č. 8 pre veľký orchester op. 64 (21. 8. 1968)

30'

Tranquillo

Allegro molto

Lento un poco tenuto – Allegro ma non troppo

PRESTÁVKA

Antonín Dvořák (1841 – 1904)

Koncert pre violončelo a orchester h mol op. 104

42'

Allegro

Adagio ma non troppo

Finale – Allegro moderato

Tvorba jednej zo zásadných postáv slovenskej hudby **Alexandra Moyzesa** je rozsiahla a žánrovo rozmanitá. Okrem orchestrálnych, komorných a vokálnych skladieb, súpis jeho tvorby obsahuje početné inštrumentálne diela pre rôzne nástrojové obsadenie, množstvo zborových diel a úprav ľudových piesní, tvorbu pre ľudové súbory, scénické hudby pre divadlo a filmovú hudbu. Moyzes je jedným z priekopníkov a najvýznamnejších reprezentantov slovenského symfonizmu a jeho symfonická tvorba predstavuje hodnotný základ ďalšieho štýlovo mnohvrstvéneho vývoja slovenskej orchestrálnej hudby. Alexander Moyzes sa však okrem hudby vyjadroval aj k spoločenskému daniu. Po vstupe vojsk Varšavskej zmluvy na územie Československa v roku 1968 pretavil svoj umelecký protest do Symfónie č. 8. Dokončil ju v roku 1969, dal jej príznačný podtitul „21.8.1968“ a vyjadril ňou svoj nesúhlas s okupáciou Československa armádami Varšavskej zmluvy. Bolo to prekvapivé, že komunista, vtedajší predseda Zväzu slovenských skladateľov, sa rozhodol verejne vyjadriť protest proti vstupu vojsk Varšavskej zmluvy formou symfónie, čo len dokazuje, akú vážnosť svojmu gestu prikladal. Aj emocionálna stránka hudby zodpovedá mimohudobnému obsahu, prináša prvky sklúčenosti, obáv, strachu a smútku i melancholického lamenta. Reakcia vtedajšej moci bola okamžitá, Moyzesa jeho rozhodnutie stálo miesto a hoci partitúra tejto tridsaťminútovej kompozície ešte stihla vyjsť tlačou, bola dlhé roky zakázaná. Až po novembri 1989 urobil nahrávku symfónie dirigent Ladislav Slovák v roku 1990.

Koncert pre violončelo a orchester h mol z roku 1895 sa od ostatných skladieb tzv. amerického obdobia **Antonína Dvořáka** zásadne líši predovšetkým vo výraze. Nejde už o hudbu napísanú pod dojemom ohromenia novým prostredím, ako to bolo u Novosvetskej symfónie, ani o vyjadrenie životného šťastia a pohody, ako v Sláčikovom kvartete F dur. Hlavným rysom diela je melanchólia, avšak nie bezvýchodisková rezignácia. Ide o jedno z najhlbších diel z veľkých Dvořákových opusov, vyznačujúcich sa hlbokou kontempláciou, ale zároveň aj monumentálnym výrazom a veľkorysými proporáciami. Od predošlých Dvořákových koncertov, klavírneho a husľového, sa tento odlišuje okrem iného aj väčším uplatnením orchestra, ktorý je v celom rozsahu skladby sólovému nástroju rovnocenným partnerom, takže existujú i názory, že s istým zveličením možno Dvořákov violončelový koncert považovať za autorovu desiatu symfóniu. V sólovom parte Dvořák dokonale využil všetky zvukové možnosti nástroja, predovšetkým jeho schopnosť výrečne tlmočiť širokú melodiku kantabilného charakteru. Prakticky nepretržitý melodický tok, množstvo originálnych inštrumentačných nápadov, ako napríklad dialóg violončela s flautou v prvej časti, i celková výstavba diela sú najpresvedčivejším dokladom skladateľovej výnimočnej hudobnej invenčnosti.

John Warner je zakladateľom a umeleckým riaditeľom Orchestra for the Earth, hudobným riaditeľom Oxfordskej opery. Dirigoval orchestre akými sú London Symphony Orchestra a BBC Philharmonic. Pravidelne tiež asistuje dirigentom ako Sir Simon Rattle a Daniel Harding, spolupracuje s Orchestre de Paris, Dresden Staatskapelle, Wiener Symphoniker a ďalšími. Medzi jeho ďalšie angažmány patrí Mahler Festival v Het Concertgebouw v Amsterdame, British Youth Opera a King's Place. Zúčastnil sa majstrovských kurzov u Marin Alsopovej a získal cenu Britten Pears Young Artist 2020. Jeho priekopnícka práca s Orchestra for the Earth mu umožňuje uvádzať po celej Európe širokú škálu koncertov, ktoré spájajú hudbu a prírodu, spolupracuje s poprednými environmentálnymi umelcami, vedcami a charitatívnymi organizáciami, ako aj s množstvom sólistov vrátane Thomasa Hampsona. Spolu sú pravidelnými hosťami festivalov ako Richard Strauss Festival Garmisch-Partenkirchen, Gustav Mahler Musikwochen Toblach a Gustav Mahler Festival Steinbach am Attersee, kde zriadili novú prírodnú rezerváciu pomenovanú po Mahlerovi. Warner je rovnako doma aj v opernom repertoári, nedávno dirigoval premiéru novej opery Der Atlantis-Code od Franka Scheffera vo Philharmonie Luxembourg. Každý rok uvádza rozsiahle produkcie ako hudobný riaditeľ Oxfordskej opery a predtým spolupracoval s Anthonyom Negusom na Longborough Festival Opera na produkciách opier Bludný Holanďan a Prsteň Nibelungov. Dirigoval aj koncertné verzie Wagnera, vrátane nedávnej poloscénickej inscenácie úryvkov z Tristana a Izoldy.

Violončelista **Jonathan Swensen** je držiteľom grantu Avery Fisher Career Grant za rok 2022, víťazom Medzinárodnej sláčikovej súťaže vo Windsore 2019, Chačaturjanovej Medzinárodnej violončelovej súťaže 2018 a laureátom Young Concert Artists Auditions v roku 2018. V rodnom Dánsku sa stal držiteľom ceny Musiknævnetprisen Artist Prize v roku 2020, štipendia Jacoba Gadeho v roku 2019 a ceny Léonie Sonning Talent Prize v roku 2017. Jonathan Swensen, ktorý sa narodil v Kodani do hudobníckej rodiny, debutoval v marci 2017 Elgarovým Koncertom pre violončelo s Orquestra Sinfónica do Porto Casa da Música. Odvtedy vystupoval s orchestrami ako Philharmonia Orchestra, Orquesta Ciudad de Granada, Kodanskej filharmónie, Aarhus Symphony Orchestra, Odense Symphony Orchestra, Islandského symfonického orchestra, NFM Leopoldinum Orchestra. Často vystupuje v Dánsku, na Tivoli Festival, Copenhagen Summer Festival, Hindsgavl Summer Festival a Usedomer Musikfestival. V sezóne 2022/23 sa Jonathan Swensen vracia do Aarhuského symfonického orchestra a do NFM Leopoldinum a debutuje s Aalborgským symfonickým orchestrom. V USA odohrá Šostakovičov Koncert č. 2 s New England Conservatory Orchestra a Hughom Wolfom a Lalov koncert s Aiken Symphony v Južnej Karolíne. V septembri 2022 vyšla Jonathanova debutová nahrávka Fantasia (Champs Hill Records), album diel pre sólové violončelo. Jonathan Swensen, absolvent Kráľovskej dánskej hudobnej akadémie, pokračoval v štúdiu u Torleifa Thedéena na Nórskej hudobnej akadémii v Osle a Laurencea Lessera na konzervatóriu v Novom Anglicku, kde v máji 2023 získal svoj umelecký diplom.

MAKI NAMEKAWA – MINIMAL PIANO

Štvrtok 04. 05. | 19:00 | Dom umenia

Maki NAMEKAWA, klavír

György Ligeti (1923 – 2006)

Musica Ricercata (výber)

č. 1, 2, 3, 4, 5, 6, 8

100. výročie narodenia

15´

Chick Corea (1941 – 2021)

Children's Songs (výber)

č. 4, 6, 11, 14, 16, 18, 20

15´

Philip Glass (1937)

Piano Sonata

Movement I

Movement II

Movement III

30´

Z jedenástich skladieb cyklu *Musica Ricercata* pre sólový klavír, ktoré vznikli v rokoch 1951 až 1953, vyžaruje neodolateľná živelná sila. Rané klavírne dielo maďarského skladateľa **Györgya Ligetiho** vzniklo experimentovaním s minimalistickými štruktúrami rytmu a zvuku, aby podľa autora „doslova z ničoho vybudoval novú hudbu“. Inšpirujúci je efekt, ktorý dosahuje len niekoľkými tónmi. V prvej časti používa jeden tón, ku ktorému sa na konci pridáva ďalší tón. V druhej časti tvoria hudbu tri tóny, v treťom štyri, až po dvanásť tónov v jedenásť časti. Skladba dokonale vystihuje podstatu Ligetiho výskumu, ako vytvoríť nový kompozičný štýl a ako taký je predzvesťou ďalších radikálnych smerov, ktorými sa neskôr Ligetiho hudba bude uberať. Ligeti vznik skladby komentoval takto: „Vytýčil som si nasledovnú problematiku: Čo môžem urobiť s jednou notou, s jej oktávou, s intervalom, s dvoma intervalmi?“ V diele je harmónia a melódia mimoriadne obmedzená. Harmónia v tradičnom ponímaní sa tu prakticky nevyskytuje a melódia je zredukovaná na jeden tón, pričom jedinými možnými kombináciami sú unisono a oktáva. Redukcia troch rozpoznateľných parametrov v hudbe, akými sú harmónia, melódia a farba jasne ukazuje, ako majstrovsky dokázal Ligeti využiť ostatné parametre (dynamika, tempo, register, artikulácia a rytmus) a vytvoríť fascinujúcu hudobnú štruktúru, zásadnú pre ďalšie smerovanie, vývoj a transformáciu nielen jeho hudby.

Jazzový klavirista **Chick Corea** začal písať cyklus pre sólový klavír *Children's Songs* (Detské piesne) v roku 1971. Obsahuje dvadsať krátkych skladieb podľa vzoru Bartókovho *Mikrokozmu*. Každá z dvadsiatich skladieb má osobitú, magickú atmosféru. Cyklus zároveň spája princíp motivickej zjednotenosti. Jazz a pentatonická harmónia sa tu stretávajú s energickou kontrastnou rytmikou a nepravidelným metrom. V priebehu skladby sa hudba stáva čoraz odvážnejšou a zložitejšou. Prináša jemné narážky na *Gymnopedie* Erika Satieho, hudbu Stevea Reicha i jeho vlastnú staršiu tvorbu. Tieto prvky sa v skladbe dokonale miešajú a vytvárajú zaujímavú a pôsobivú hudobnú mozaiku. Corea ku skladbe uviedol: „*Children's Songs* sú prvým hudobným cyklom, ktorý som napísal špeciálne pre sólový klavír. Prvú časť som napísal v roku 1971, aby som sprostredkoval krásu v jednoduchosti, zodpovedajúcu detskému duchu. Prvých pätnásť častí vzniklo pre Fender Rhodes a zvyšok pre klasický klavír, hoci ktorúkoľvek zo skladieb možno hrať na oboch nástrojoch. Skladby č. 17 – 20 som napísal v rámci jediného mesiaca v roku 1980, čím bol cyklus dokončený.“

V roku 2019 zložil **Philip Glass** vo veku 82 rokov svoju prvú klavírnú sonátu špeciálne pre Maki Namekawu. Ide o tridsaťminútové dielo v troch častiach. Sonáta mala premiéru 4. júla 2019 na Piano Festival Ruhr v Nemecku za prítomnosti skladateľa. Skladba súvisí s jeho *Symfóniou* č. 12 a dielom *Percussion Quartet*. Už od úvodných taktov je to

nespochybniteľne jeho autorský rukopis. Začína sa v plynulom, mier-
nom tempe so zložitými pohyblivými figuráciami, s ktorými kontrastu-
jú hymnické sledy akordov načrtávajúce jemnú melódiu. Hudba rýchlo
prechádza do synkopovaného rytmu a zrazu vytryskne v nesúrodých
blokoch hudobných gest, ktoré nie sú nijako pospájané. Na konci časti
zaznejú akordy z úvodných taktov v ľavej ruke, zakončené Glassovými
typickými rýchlymi arpeggiami v diskante. Po postupnom doznievaní
prvej časti sa druhá začína jemnými triolami pod širokou melódiou
znejúcou v oktávach namiesto akordov. Stredný úsek pôsobí sladko
a pekne, pripomínajúc popovú pieseň, no Glassov kontrapunkt hudbe
dodáva oveľa väčšiu hĺbku. Repríza prináša bohatšiu textúru v trio-
lových rytmoch a novej harmónii. Finále, postavené na kontraste ar-
peggia a rytmiky, sa rozvinie do jazzového synkopického štýlu, pričom
intenzita sa stále zvyšuje a hudbu privádza k elektrizujúcemu vrcholu.
K spolupráci s Maki Namekawou sa Glass vyjadril: „Maki Namekawa
hrá moju hudbu už pomerne dlhú dobu, takže som hneď pochopil, že
ku skladbe pristúpi ako k fyzickému, pianistickému zážitku. Písal som
ju pre ňu. Neznie ako moje iné skladby, a to je dôležité. Napísal som
veľa klavírnej hudby, ale v posledných troch alebo štyroch rokoch má
hudba, ktorú píšem, iný zvuk, začal som vnímať, že vzniká nový ja-
zyk. Hľadal som inú expresivitu pre tento spôsob práce a táto hudba
vyjadruje niečo, čo som v inej skladbe neuskutočnil. Môžem o tejto
klavírnej sonáte povedať, že nielenže je originálna pre poslucháča, ale
aj pre mňa. Takúto skladbu som ešte nikdy nenapísal.“

Maki Namekawa patrí medzi vedúce osobnosti súčasných umelcov, ktorá priťahuje pozornosť publika k súčasnej aj klasickej hudbe. V roku 2013 premiérovo uviedla spolu s Philipom Glassom jeho kompletných 20 klavírných etud na hudobnom festivale v Perthe. Odvtedy s touto skladbou precestovala celú Európu, USA a Japonsko. V roku 2014 vydala prvú kompletnú nahrávku etud vo vydavateľstve Orange Mountain Music – tá sa dostala na prvé miesto v hitparáde iTunes Classic a získala veľké uznanie od BBC Music Magazine. V roku 2018 nasledovala svetová premiéra klavírnej verzie Glassovej skladby „Mishima“, za nahrávku ktorej Maki Namekawa získala cenu Pasticcio rakúskeho rádia Ö1. V roku 2019 Philip Glass špeciálne pre ňu napísal svoju prvú klavírnú sonátu. Mala premiéru na Piano Festival Ruhr v júli 2019 za prítomnosti skladateľa, nasledovala rakúska premiéra v septembri 2019 na Ars Electronica Festival a americká premiéra v novembri 2019 v Morgan Library v New Yorku. Francúzska premiéra sa uskutočnila v septembri 2020 vo Philharmonie Paris. Ako sólistka Maki Namekawa pravidelne vystupuje na medzinárodných pódioch ako Suntory Hall Tokyo, Carnegie Hall a Lincoln Center New York, Davies Symphony Hall San Francisco, Barbican Center a Cadogan Hall London, Cité de la Musique Paris, Concertgebouw Amsterdam, Musikverein vo Viedni, Salzburg festival, Ars Electronica a Piano Festival Ruhr. Spolu so svojím manželom, dirigentom Dennisom Russelom Daviesom, vytvorila v roku 2005 klavírne duo, s ktorým pravidelne vystupuje na popredných podujatiach po celom svete.

ADELPHI QUARTET

Utorok 09. 05. | 19:00 | Synagóga na Zvonárskej

ADELPHI QUARTET

Maxime MICHALUK, 1. husle

Esther AGUSTÍ MATABOSCH, 2. husle

Adam NEWMAN, viola

Nepomuk BRAUN, violončelo

Wolfgang Amadeus Mozart (1756 – 1791)

Sláčikové kvarteto č. 14 G dur KV 387 „Jar“

30´

Allegro vivace assai

Menuetto. Allegro

Andante cantabile

Molto allegro

Felix Mendelssohn-Bartholdy (1809 – 1847)

Sláčikové kvarteto č. 6 f mol op. 80

28´

Allegro vivace assai

Allegro assai

Adagio

Finale: Allegro molto

Wolfgang Amadeus Mozart napísal svoje Sláčikové kvarteto č. 14 G dur koncom roku 1782, keď mal 26 rokov a na viedenskej hudobnej scéne ešte len začínal pôsobiť. Kvarteto je prvým zo súboru šiestich kvartet, ktoré Mozart venoval Josephovi Haydnovi. Mozart si veľmi cenil to, že Haydn povýšil sláčikové kvarteto na výraznú umeleckú formu a poctu mu vzdal svojimi vlastnými kvartetami, ktorých štyri časti sa stali úplne individuálnymi a obohatili výrazové možnosti formy svojou genialitou a inováciou. Hoci Mozart napísal niekoľko kvartet aj predtým, týchto šesť kvartet venovaných Haydnovi odzrkadľuje jasne badateľnú zmenu v jeho tvorbe: časti sú rozšírené vo svojej štruktúre, polyfónne textúry sú odvážnejšie a zložitejšie a hudobné myšlienky sú prepracovanejšie, jemnejšie a výraznejšie. Prvá časť kvarteta je vrúcna a lyrická. Textúry a nálady sa vzletne menia a hudba tu nadobúda mierne rétorický ráz. Pozoruhodné je najmä rozvedenie, kde sa jednotlivé nástroje striedajú, oslobodzujú sa z textúry, blúdia a znejú v premenlivých harmonických štruktúrach. Druhá časť má podobu menuetu. Prvé husle tu vytvárajú osobitý chromatický vzorec, ktorý vytvára akcenty v nasledujúcich taktach, popierajúc tak očakávaný rytmus menuetu. V kontraste s touto rozmarnou, vtípnou náladou je úsek Trio v molovej tónine, kde sa striedajú prísne unisono výpovede s úpenlivými emocionálnymi vstupmi. Nasleduje pomalá časť, predstavujúca akúsi dramatickú áriu. Na viacerých miestach tvorí bohaté kontrapunky a využíva temný chromatický pohyb s dôrazom na part prvých huslí. Tie nesú spevnú líniu v hlbokom registri, ale niekedy sa vznášajú aj vo vysokých polohách v jemných figuráciách. V živelnom finále zaznieva štvoritý kontrapunkt dovedený do dokonalosti, ktorý v istom zmysle predznamenáva finále k Mozartovej „Jupiterskej“ symfónii. Pôsobivá téma s jemnou figuráciou o piatich tónoch je postupne obklopená a transformovaná jemnými synkopami a pozastaveniami s každým ďalším nástupom nového hlasu. Kontrastná druhá téma časti, ktorú uvádza violončelo, má výrazné fugátové spracovanie. Hudba osciluje od jemného a sarkastického rázu až k jasnej a oslavnej dikcii, je plná neočakávaných momentov a prináša prekvapivo transparentný záver.

Jadrom tvorby nemeckého romantického skladateľa **Felixa Mendelssohna-Bartholdyho** je obrovské množstvo komornej hudby. Veľa komponoval pre klavír, ale bol tiež plodným skladateľom hudby pre sláčikové nástroje a napísal šesť sláčikových kvartet. Jeho Sláčikové kvarteto č. 6 f mol bolo poslednou skladbou, ktorú Mendelssohn dokončil iba dva mesiace pred svojou smrťou, v máji 1847. Dielo vzniklo v tieni smrti jeho milovanej sestry Fanny Mendelssohnovej. So sestrou si boli veľmi blízki, bola mu rovnocennou partnerkou ako hudobníčka, skladateľka, klaviristka a dirigentka, hoci vtedajšie konvencie obmedzovali jej profesionálne pôsobenie. Mendelssohn niesol jej smrť veľmi ťažko a existuje určité podozrenie, že zohrala úlohu v jeho vlastnej smrti, ktorá nasledovala len o šesť

mesiacov po jej úmrtí. Prvá časť kvarteta sa začína ozvenou chvejúcich sa sláčikových tremol. Úvodná hudba sa nakoniec upokojí, hoci harmonicky ani dramaticky sa nikdy nestíši. Návrat figurácií tremola iniciuje rozvedenie prvej časti, kde sa do hĺbky transformuje úvodný materiál časti, pokrývajúci širokú škálu harmonických oblastí a čerpajúci z Mendelssohnových skvelých kontrapunktických schopností. Jediný rozjasňujúci moment úvodnej časti prichádza v repríze, kde sa hudba na rozsiahlej ploche pohybuje v tónine F dur. Kontrast medzi týmto prevažne diatonickým úsekom a okolitým chromatickým materiálom je tu veľmi výrazný. Ponurá nálada pokračuje aj v druhej časti, ráznom scherze, ktoré naznačuje vplyv Mendelssohnovo priateľa Roberta Schumanna. Pomalá tretia časť je jedinou hudbou v durovej tónine v celom kvartete a Mendelssohn do nej vložil všetku dramatickú závažnosť ostatných častí, pričom zároveň ide o jednu zo skladateľových najsmutnejších hudobných epizód. Mendelssohn v tejto časti skomponoval melódie, ktoré patria k jeho najlepším v jednoduchosť, plynulosť a nádhernej prirodzenosti hudobného procesu. Finále kvarteta sa navracia k energickému duchu prvých dvoch častí, začína sa svižnou, synkopovanou figúrou, ktorá nahrádza tremolo z prvej časti. V hudbe prevláda intenzita a napätie v nej sa stále zvyšuje v drsnej neúprososti a dramatickej sile až k samotnému záveru.

V roku 2022 získalo **Adelphi Quartet** 2. cenu a Cenu Esterházyho nadácie na Medzinárodnej súťaži sláčikových kvartet vo Wigmore Hall. Medzi predchádzajúce ocenenia patrí 1. cena v súťaži nadácie Irene Steels-Wilsing 2020 na festivale Heidelberger Frühling a 3. cena na súťaži Paola Borcianiho 2021 v Taliansku. Kvarteto, ktoré vzniklo v roku 2017, študovalo u Rainera Schmidta (Hagenovo kvarteto) na Univerzite Mozarteum v Salzburgu a dostalo sa mu neoceniteľnej podpory a vedenia od Eberharda Feltza, Valentina Erben a Hagenovho kvarteta. Za posledný rok malo kvarteto debutové recitály vo Wigmore Hall, Fundación Juan March v Madride, na Festspiele Mecklenburg-Vorpommern a na festivale v Aldeburghu, kde uviedlo premiéru kvarteta Bushra El-Turka *Painting Secrets*. Členovia kvarteta boli rezidentmi na festivale Heidelberger Frühling Quartet Festival a uviedli recitály v rámci cyklu Frankfurt Hindemith-Tage a Festival de Quatuor „Voix intimes“ v Tournai (Belgicko). Počas sezóny 2022/23 sa vrátia do Wigmore Hall a uvedú recitály v Esterházyho paláci v Eisenstadte, Elbphilharmonie Hamburg, Berlin Philharmonie, Staatstheater Darmstadt a Flagey v Bruseli. So sopranistkou Valerie Eickhoffovou vystúpi na Europäische Kulturforum Mainau nahrávanom SWR2 a zúčastnia sa Queille Festivalu vo Francúzsku. Adelphi Quartet vystupovali na mnohých miestach v Európe vrátane Sommerliche Musiktage Hitzacker, Kammermusik Wiesbaden, Musiktage Mondsee (Rakúsko), International Mozarteum Foundation (Rakúsko) a Le Théâtre de Namur (Belgicko). Vo Villa Musica uviedli Schubertove sláčikové kvinteto s Valentinom Erbenom (Alban Berg Quartet). Adelphi Quartet sú držiteľmi cien na YCAT International Auditions z roku 2021. Premiérovu nahrali nové kvarteto od Bushra El-Turka: *Saffron Dusk*, ktoré špeciálne pre nich objednala spoločnosť Cosman Keller Art and Music Trust.

Adelphi Quartet je reprezentačným telesom nadácie YCAT Hans Keller.

BAROK A JAZZ

Štvrtok 11. 05. | 19:00 | Dom umenia

ŠTÁTNA FILHARMÓNIA KOŠICE

Milan TURKOVIČ, dirigent

Daniel HRINDA, fagot

Henry Purcell (1659 – 1695)

Suíta z opery Kráľovná víl (arr. Nikolaus Harnoncourt) 18'
First Music, Prelude – Hornpipe 1 – Rondeau
Fairies Dance – Hornpipe 2 – Monkeys Dance
Air – Jig – Prelude – The Birds – Chaconne

Antonio Vivaldi (1678 – 1741)

Koncert pre fagot a sláčikový orchester e mol RV 484 12'
Allegro poco – Andante – Allegro

PRESTÁVKA

George Gershwin (1898 – 1937)

125. výročie narodenia

Suíta z Porgy a Bess (arr. pre fagot a sláčiky Heinz Czadek) 13'

George Gershwin

Američan v Paríži 19'

Kráľovná víl (The Fairy-Queen) je príkladom tzv. semi-opery, ranej formy dramatickej opery od anglického barokového skladateľa **Henryho Purcella**. Vznikla v roku 1692 na anonymné libreto vychádzajúce z Shakespearovej hry Sen noci svätajánskej. Purcell ju napísal vo veku 35 rokov, partitúra diela sa po jeho smrti o tri roky neskôr stratila a bola znovu objavená až začiatkom 20. storočia. Každému z piatich dejstiev opery predchádzal rozšírený inštrumentálny úvod, pričom dielo sa začínalo rozsiahlou suitou s predhrou na francúzsky spôsob. Kratšie inštrumentálne časti mali za cieľ predstaviť scény a postavy a poskytnúť príležitosť na tanec. Pre dielo je typická pestrá a farebná orchestrácia, neustále zmeny nálad a Purcell tu fascinujúcim spôsobom reflektuje prenikanie nadprirodzených entít do deja, akými sú bohovia, víly či duchovia, ktorí v opere zasahujú do ľudských záležitostí. Vzrušujúce a zároveň magické prvky podmanivých harmónií a nádhernej melodiky robia z hudby k opere Kráľovná víl unikátny zážitok.

Antonio Vivaldi skomponoval obrovské množstvo koncertov pre rôzne nástroje. Stovky z nich napísal pre husle, jeho druhým najpopulárnejším koncertným nástrojom bol fagot. Skomponoval preň celkovo tridsaťdeväť koncertov. Všetky vznikli v rozmedzí rokov 1728 a 1737, pričom výraz a technická náročnosť pre sólistov nastavili vysoký štandard. Koncert e mol, pozostávajúci z troch kontrastných častí, patrí do základného repertoáru fagotových koncertov. V prvej časti Vivaldi technicky posúva fagot na hranice jeho technických a výrazových možností, s rýchlymi pasážami a veľkými intervalovými skokmi. Rýchle sólové úseky zvyčajne najmä basso continuo, ktoré umožňuje fagotu doslova sa vznášať nad orchestrom. Druhá časť predstavuje lyrickú stránku Vivaldiho hudby. Pomalé tempo a dlhé legátové línie v úvode prinášajú veľmi odlišný charakter a fagot sa tu prezentuje v oveľa tmavších farbách. Rýchla záverečná časť opäť predvádza brilantnú sólistickú bravúru fagotu. Úchvatné arpeggiá i dokonalá súhra medzi sólistom a orchestrom predstavujú vrchol Vivaldiho pozoruhodného diela.

Po premiére opery Porgy a Bess v roku 1935 uvažoval **George Gershwin** o tom, ako by predžil „životnosť“ diela, ktoré mu tak prirástlo k srdcu. Preto zostavil orchestrálnu suitu, ktorá vychádzala z pôvodnej partitúry. Dielo bolo uvedené na niekoľkých koncertoch, ktoré Gershwin dirigoval v rokoch 1936 a 1937. Po jeho smrti však suite nečakane zmizla z repertoáru amerických orchestrov a až v roku 1958 bol autorov pôvodný rukopis znovu objavený. Jednou z populárnych verzií diela je aj úprava suity pre fagot a sláčikový orchester od rakúskeho skladateľa Heinza Czadeka. Symfonickú báseň Američan v Paríži napísal Gershwin vo Viedni v roku 1928 a ešte v tom istom roku bola uvedená v New Yorku v Carnegie Hall. V skladbe sa spájajú prvky vlastného skladateľovho štýlu

s francúzskou ľahkosťou a eleganciou a prekvapuje veľmi plynulá tanečná a melodická invencia, rozmarný humor a jemne nostalgická sentimentalita.

Milan Turković pochádza z rakúsko-chorvátskej rodiny, vyrastal vo Viedni a ako jeden z mála sólových fagotistov sa stal medzinárodne známym. Za posledné tri desaťročia sa z neho stal úspešný dirigent, ktorý vystupuje po celom svete. Dirigoval v najvýznamnejších kultúrnych metropolách Európy, Japonska, Južnej Ameriky, ako aj v Istanbule, New Yorku, či Brisbane, pričom spolupracoval s orchestrami ako Vienna Symphony, Vienna Radio Symphony, Munich Radio Orchestra, Camerata Salzburg, The Rome Symphony Orchestra, Orchestra Sinfonica G. Verdi of Milan, Tokyo Metropolitan Symphony Orchestra, Nagoya Philharmonic, National Orchestra of Taiwan, Prague Philharmonia a Istanbul State Symphony Orchestra. Je držiteľom Edisonovej ceny a v roku 2010 získal aj nemeckú cenu „Echo Klassik“. Milan Turković spolupracoval so sólistami M. Maisky, V. Repin, J. Vogler, M. Schade, X. de Maistre, G. Boldoczki, S. Nakariakov, S. Mingardo, L.de la Salle, G. Tárkövi, R. Hartmann, Ch. Hinterhuber, T. Varga. Ako sólový fagotista vystupoval takmer vo všetkých hudobných centrách sveta s mnohými renomovanými orchestrami (Vienna Symphony, Stockholm Philharmonic, Bamberg Symphony, The Stuttgart Chamber Orchestra, Munich Philharmonic, Orchester de la Suisse Romande, Camerata Salzburg, Chicago Symphony Orchestra, Saint Louis Symphony Orchestra, Mostly Mozart Festival Orchestra/New York, The English Concert a NHK Symphony Orchestra/Tokio). Milan Turković bol mnoho rokov členom Concentus Musicus Wien, Spoločnosti komornej hudby Lincolnovho centra a zakladajúcim členom Ensemble Wien-Berlin. Jeho diskografia v súčasnosti tvorí 9 CD ako dirigenta, 15 CD so sólovým repertoárom a 26 CD s komornou hudbou. Pravidelne pôsobí v porotách na medzinárodných súťažiach.

Fagotista **Daniel Hrinda**, rodák z Michaloviec, dostal základy fagotovej hry na Konzervatóriu v Košiciach (R. Krajčo), kde získal i dôležité skúsenosti v komornej hre v Dychovom kvintete. Ako sólista aj ako člen kvinteta získal niekoľko ocenení v rámci československých súťaží. Vo svojich štúdiách pokračoval v Prahe na Akadémii múzických umení (prof. J. Seidl) a vo Viedni na Hochschule für Musik (prof. M. Turkovič). Od r. 1992 bol pravidelným účastníkom francúzskej Akadémie Maurice Bourgue, ktorá mala zásadný vplyv na vývoj jeho porozumenia technike hry na dychovom nástroji. V štúdiách hudobnej a štýlovej interpretácie bol najviac ovplyvnený Milanom Turkovičom a Sergiom Azzolinim, ktorí sú pravdepodobne najznámejšími sólovými hráčmi na fagot. Svoju orchestrálnu skúsenosť začal Daniel Hrinda ako člen Českého Noneta a neskôr ako prvý fagotista Pražského komorného orchestra. S týmto, v 20. storočí prominentným orchestrom, koncertoval vo významných koncertných sálach Európy, Ázie, Severnej i Južnej Ameriky. Ako orchestrálny hráč PKO nahral viac než 20 CD pre známe nahrávacie spoločnosti, spolupracoval s dirigentami a sólistami zvučných mien. V posledných rokoch Daniel Hrinda pôsobí v zámožných orchestroch: bol zakladajúcim členom Malajského filharmonického orchestra spoločnosti Petronas v Kuala Lumpur. V súčasnosti je sólovým fagotistom Katarskej filharmónie v Doha, ktorá je súčasťou kultúrno-vzdelávacieho projektu Qatar Foundation v Education City. Pravidelne sa venuje aj sólovej hre a je žiadaným komorným hráčom. Je iniciátorom a členom hudobno-vzdelávacieho projektu Stredoeurópskej hudobnej akadémie eduMEMA, ktorú podporovala Európska únia. Okrem hudby je veľkým fanúšikom ostatných krásnych umení a literatúry, aktívne holduje aj športu.

LETTERE AMOROSE

Utorok 16. 05. | 19:00 | Synagóga na Zvonárskej

Le nuove musiche

Hilda GULYÁS, soprán

Desireé WÖHRER, viola da gamba a lirone

Jakub MITRÍK, chitarrone a baroková gitara

Tatiana POLÁKOVÁ, umelecký prednes

Publius Ovidius Naso (43 pred n. l. – 17/18 n. l.)

Dido Aeneovi zo zbierky Heroides (Listy heroín)

Alessandro Piccinini (1566 – 1638)

Toccata 1ma

Sigismondo d'India (c. 1582 – 1629)

Lagrimate, occhi miei

O che gradita

Giovanni Girolamo Kapsperger (c. 1580 – 1651)

Gia risi

Antonio Carbonchi (1. pol. 17. stor.)

Ciaccona G dur

Sigismondo d'India

Sfere fermate

Giovanni Girolamo Kapsperger

Toccata 2da – Libro quarto

Tarquiniho Merula (1595 – 1665)

Folle e ben che si crede

Giovanni Girolamo Kapsperger

Toccatà 3za e mo

Sigismondo d'India

Lamento d'Olimpia

Claudio Monteverdi (1567 – 1643)

Si dolce tormento

Trvanie koncertu ca 60´

Giovanni Girolamo Kapsperger bol významný rakúsko-taliansky skladateľ obdobia raného baroka. Bol jedným z najvšestrannejších skladateľov svojej doby. Skomponoval veľké množstvo sakrálnych hudby, ale písal aj svetskú madrigaly, motetá, inštrumentálnu komornú hudbu, ako aj množstvo pozoruhodných skladieb pre lutnové nástroje. Počas života mu vyšlo najmenej šesť zbierok, z ktorých dve sú v súčasnosti stratené. Kapspergerovu tvorbu charakterizujú najmä náhle zmeny nálad, ostré kontrasty, nezvyčajné rytmické štruktúry a niekedy aj pasáže, ktoré sa vymykajú vtedajším zaužívaným pravidlám kontrastu. Väčšina dobových kritikov Kapspergerove kompozičné schopnosti a inovácie veľmi oceňovala. Bol medzi nimi aj Athanasius Kircher, ktorý Kapspergera označil za „skvelého génia“ a potvrdil, že „úspešne prenikol do tajov hudby“. Kapsperger bol spolu s **Alessandrom Piccininim** jedným z hlavných skladateľov lutnovej a teorbovej hudby v období raného baroka a výrazne prispel k rozvoju konštrukcie nástrojov, inštrumentálnej techniky i nových výrazových prvkov. Kapspergerove toccaty tiež ovplyvnili diela Girolama Frescobaldiho. Kapspergerove autorské portfólio je veľmi pestré, zahŕňa dve zbierky inštrumentálnych ansámblových tancov a množstvo vokálnej hudby. Medzi pozoruhodné postavy patrí aj Florentín **Antonio Carbonchi**, skladateľ z prvej polovice 17. storočia, ktorý napísal dve významné zbierky hry na lutne. Jeho hudba čerpá najmä z talianskych tanečných prvkov, písal dobové piesne a využíval aj tradičné kompozičné formy ako ciaccona, passacaglia či spagnolette. Melodická lúboštná pieseň *Folle e ben che si crede* patrí medzi najobľúbenejšie diela talianskeho skladateľa, člena benátskej školy **Tarquinia Merulu**. Ten bol považovaný za progresívneho skladateľa, ktorý zohral dôležitú úlohu pri modernizácii sakrálnych hudby. Vo svojej tvorbe narúšal štýlistické hranice medzi žánrami, medzi cirkevnou a populárnou hudobnou produkciou a často vo svojich sakrálnych dielach zhudobňoval ľudové predlohy. K dielam talianskeho skladateľa **Sigismonda d'Indiu** uviedol Jakub Mitrík: „jedinečný kompozičný štýl skladateľa je charakteristický neobvyklými intervalmi, osobitými harmonickými postupmi, sledovaním zmien významu slov i snahou pohnúť vášňami duše. Jeho prvoradým záujmom bola živá projekcia textu, v čom prevyšuje ostatných skladateľov ranej monódie. Bol si vedomý teoretických ideálov Vincenza

Galileiho a zaiste poznal aj experimenty v štýle recitar cantando Jacopa Periho. Všetky typické prvky monódie – vokálna melódia, basso continuo a harmónia, sa v d'Indiovej tvorbe spojili, aby vyjadrili emóciu zhudobneného textu. Nielen rytmus reči, ale aj obsah textu sú v jeho kompozíciách jedinečné. U d'Indiu je zaujímavá premyslená a detailná práca s rytmom slov a deklamáciou a tak dosahuje čoraz väčšiu melodickú variabilitu v každej ďalšej strohe básne. V jeho hudbe možno nájsť aj veľmi detailne vypísané melodické ozdoby, ktoré sa v skoršom období ponechávali na ľubovoľnú interpretu. Takýto tvorivý prístup možno nájsť najmä v jeho prvej knihe monódií.“

Ansámbl **Le nuove musiche** sa venuje historicky poučenej interpretácii ranobarokovej, hlavne talianskej hudby na barokových nástrojoch. Súbor sa špecializuje najmä na obdobie monódie – čas vzniku a formovania opery. Je to tiež obdobie vzniku prvých husľových sonát. Súbor pri interpretácii využíva kópie historických nástrojov ako chitarro-ne, resp. teorba, baroková gitara, husle, violončelo, viola da gamba, arpa doppia a.i. Okrem interpretácie hudby na historických nástrojoch sa Le nuove musiche intenzívne venuje výskumu a uvádzaniu diel, ktoré ešte na Slovensku nezazneli. Názov zoskupenia v preklade znamená „nová hudba“ a vyjadruje aj dlhodobý cieľ súboru uvádzať historickú, ale nepoznanú či málo známu hudbu. V roku 2020 vystúpilo zoskupenie Le nuove musiche v Slovenskej filharmónii a pravidelne účinkuje na Slovensku, ako aj na festivaloch a koncertoch v zahraničí (Poľsko, Česko, Nemecko)

Hilda Gulyás je absolventkou Konzervatória v Bratislave v odboroch spev, cirkevná hudba – dirigovanie zboru a hra na organe. Študovala tiež muzikológiu a katolícku teológiu. Po ukončení konzervatória sa zamerala predovšetkým na interpretáciu diel sakrálneho charakteru z obdobia baroka, klasicizmu a súčasnej chrámovej hudby. Ako sólistka sa predstavila na mnohých hudobných festivaloch na Slovensku, v Maďarsku a Poľsku. Pravidelne spolupracuje so súborami Le nuove musiche, Solamente naturali (Vocale ensemble SoLa), Musica aeterna, Capella Mariana, Collegium Wartberg, Il Cuore Barocco, ZOE, SKO. Jej aktivity v oblasti liturgickej hudby sú späté predovšetkým s Františkánskou schólou a Scholou minor, ktoré sa zaoberajú interpretáciou gregoriánskeho chorálu a oživovaním hudobného dedičstva františkánskych skladateľov. Pedagogicky pôsobí na Konzervatóriu v Bratislave.

Jakub Mitrík študoval hru na klasickej gitare na bratislavskom Konzervatóriu a na Vysokej škole múzických umení. Už počas štúdiá gitary, ale najmä po jeho ukončení, svoju pozornosť sústredil na historické nástroje ako chitarro-ne/teorba, baroková a renesančná lutna, baroková gitara, arcilutna. V Brne si rozšíril vzdelanie štúdiom hry na týchto nástrojoch pod vedením J. Čižmáča. V roku 2018

úspešne absolvoval štúdium starej hudby v nemeckých Brémach. Je vyhľadávaným kontinuovým, ale aj sólovým hráčom a pravidelne účinkuje so slovenskými aj zahraničnými súbormi ako napr. Bach Consort, Orchester 1756, Musica Aeterna, Czech Ensemble Baroque, Solamente naturali. Je vedúcim súboru Le nuove musiche a vedie tiež súbor Zlatý vek gitary, s ktorým sa venuje interpretácii komornej hudby pre romantickú gitaru 19. storočia.

Tatiana Poláková vyštudovala herectvo na Vysokej škole múzických umení v Bratislave a od roku 2006 je členkou súboru činohry Štátneho divadla Košice. Je viacnásobnou držiteľkou Výročných cien Literárneho fondu v oblasti divadla (za roky 2016, 2018, 2019, 2020), prestížneho divadelného ocenenia DOSKY 2019 za najlepší ženský herecký výkon sezóny za postavu Márie Stuartovej (F. Schiller). Účinkovala v seriáloch Susedia, Ordinácia v ružovej záhrade, Rodinné prípady, 1890, Sestričky, Oteckovia, Červené pásky a Hranica. Popri divadle sa venuje pedagogickej činnosti – vyučuje herectvo na Konzervatóriu na Timonovej ulici v Košiciach.

RACHMANINOV A BRUCKNER

Štvrtok 18. 05. | 19:00 | Dom umenia

ŠTÁTNA FILHARMÓNIA KOŠICE

Eugene TZIGANE, dirigent

ZEE ZEE, klavír

Sergej Rachmaninov (1873 – 1943)

Rapsódia na Paganiniho tému op. 43

150. výročie narodenia

25'

PRESTÁVKA

Anton Bruckner (1824 – 1896)

Symfónia č. 6 A dur WAB 106

55'

Majestoso

Adagio. Sehr feierlich

Scherzo. Nicht schnell – Trio. Langsam

Finale. Bewegt, doch nicht zu schnell

Rapsódia na Paganiniho tému od **Sergeja Rachmaninova** je po formovej stránke veľmi zaujímavé dielo. Ide o cyklus 24 variácií vychádzajúcich z Paganiniho populárneho husľového Capriccia a mol, z diela veľakrát využívaného a rozličnými skladateľmi upravovaného. Titul rapsódia však naznačuje, že autor sa presne nedrží pevne stanovenej formy variácií, ale dodáva dielu voľnejší a epický charakter. Už hneď na začiatku sa odkláňa od obvyklej schémy, po krátkom úvode prichádza prvá orchestrálna variácia a až po nej zaznieva na klavíri paganiniovská téma. Druhou témou rapsódie je melódia anonymnej stredovekej sekvencie *Dies irae*. Tá dodáva kompozícii naratívny, rapsodický tón. Táto druhá téma, po prvý raz uvedená v siedmej variácii, prepletená s témou Capriccia, sa vracia v desiatej variácii a v kóde, pričom jej fragmenty zaznievajú v iných variáciách. V harmonizácii melódie *Dies irae* nadviazal Rachmaninov na klasické vzory ruskej cirkevnej hudby. 24 variácií rapsódie sa rozpadáva na tri výrazne odlišné skupiny, ktoré sa čiastočne zhodujú s tromi tradičnými časťami inštrumentálneho koncertu. Prvá skupina, v základnej tónine a mol, sa vyznačuje mužnou energiou, živým pohybom a rýznou rytmikou a je akýmsi doplnkom koncertného *allegro*. Variácie druhej skupiny, ktoré vybočujú z pôvodnej tóniny, majú spoločný lyrizmus a koncentráciu, je to akási ústredná, pomalá časť koncertu. V tretej skupine sa vracia tónina a mol a ešte viac než v prvej skupine mohutnejú energické rytmické a dynamické akcenty a dodávajú jej živý, finálový charakter. Rapsódia predstavuje originálnu syntézu formy rapsódie, variácií a koncertu. Jej hudbu charakterizuje jasná klavírna faktúra, jednoduchosť harmonických inštrumentálnych prostriedkov a isté asketické črty, ktoré získavajú prevahu nad lyrizmom širokej melodiky, príznačným pre Rachmaninove koncerty.

Symfónia č. 6 A dur **Antona Brucknera** patrí k menej uvádzaným skladateľovým dielam. Charakterom má blízko k štvrtej a niekedy býva nazývaná pastorálna, ani nie tak pre idylickú náladu či spätosť s prírodou, ako skôr pre pohodu a jednoduchosť, ktoré v nej dominujú. Je tu oveľa menej monumentálnosti, typickej pre iné Brucknerove symfónie, búrlivej vášne a extatického vzrušenia a hudobný proces sa rozvíja plynule. Napriek tomu je to typické brucknerovské dielo. Úvod prvej časti *Majestoso* býva nazývaný „najkrajším východom slnka“, a spolu s charakterom prvej témy vnáša do diela pastorálne prvky. Ako zvyčajne u Brucknera, aj tu sa objavujú ešte dve témy; prvú z nich, pokojnú, uvádzajú prvé husle a hoboje, druhá, energická, sa objavuje v unisone vo všetkých nástrojoch. V rozvedení a repríze však dominuje prvá téma. Mimoriadne krásne je *Adagio*, kde sa so zvláštnym spôsobom preplietajú radosť so smútkom. Kým dovtedajšie Brucknerove scherzá mali ľudový tanečný ráz, tentoraz je toto pomerne krátke *Scherzo* skôr hudobným obrazom plným romantickej fantastiky, vo Weberovom či Mendelssohnovom

duchu. Finále, ktorého tri tematické skupiny čerpajú hudobný materiál prvých dvoch častí, so svojím trochu pompéznym pátosom efektne a so zápalom uzatvára toto pozoruhodné dielo.

Eugene Tzigane sa narodil v Japonsku, vyrastal na oboch stranách Pacifiku a aktuálne žije v Európe, vďaka čomu má rôznorodé kultúrne aj hudobné pozadie. Od útleho veku bol obklopený hudbou veľmi odlišného pôvodu od jazzu po orchestrálnu hudbu, od klasickej a filmovej až po ľudovú hudbu a tanec východnej Európy. Študoval dirigovanie na Juilliard School (James DePreist). Neskôr študoval u Jormu Panulu na Kráľovskej hudobnej škole v Štokholme. Počas tohto obdobia získal niekoľko ocenení za dirigovanie, napr. aj zo súťaží Gzegorza Fitelberga, Georga Soltiho a Lovra von Matačića. Čoskoro na to získal pozíciu šéfdirigenta Nordwestdeutsche Philharmonie (Herford). Jeho angažmá mu umožnilo cestovať po celom svete, kde spolupracoval s Bruckner Orchestra Linz, London Philharmonic Orchestra, Deutsches Symphonie-Orchester Berlin, Netherlands Philharmonic, Orchestra National d'Île de France, Tonkünstler Orchestra, Beethoven Orchestra Bonn, Sinfonia Lahti a Symfonický orchester MDR Radio, Tokyo Metropolitan SO, Frankfurt Radio, Norwegian Radio, Adelaide, West Australian SO a symfonickými orchestrami v mestách Bazilej, Helsingborg, Gävle, Aarhus a Tampere. V sezóne 2022/23 Eugene Tzigane debutuje s Philharmonia Prague Orchestra a zároveň sa vráti k účinkovaniu v Prahe, Nemecku, Poľsku, Dánsku, Fínsku a Švédsku so sólistami ako I. Faust, R. Bräutigam a O. Triendl. Spolupracoval s interpretmi ako M. Maisky, A. Gerhardt, L. O. Andsnes, V. Frang, H. Park, B. Skride, H. Hardenberger, R. Pöntinen, L. Debargue, A. Bax, I. Barnatan, A. Steinbacher a L. de la Salle. Eugene Tzigane je vymenovaný šéfdirigentom a umeleckým riaditeľom Kuopio Symphony Orchestra vo Fínsku.

Zee Zee (Zhang Zuo) je jedinečnou umelkyňou medzi mladou generáciou klaviristov. V sezóne 2022/2023 sa vracia na Aspen Music Festival, vystupuje s Hong Kong Philharmonic, Shanghai Symphony Orchestra, China Philharmonic, hrá na Brevard Music Center Summer Festival, s Illinois Symphony, Slovenskou filharmóniou, Janáčkovou filharmóniou Ostrava a Royal Bangkok Symphony Orchestra. Medzi najvýznamnejšie udalosti v posledných sezónach patrí koncert s Estónskou národnou symfóniou, s Čínskou filharmóniou v Pekingu, v Royal Festival Hall a s Hongkongskou filharmóniou. V minulých sezónach Zee Zee vystupovala s poprednými orchestrami po celom svete vrátane BBC Symphony, BBC National Orchestra of Wales, Londýnskej filharmónie, Royal Liverpool Philharmonic, Belgian National Orchestra, Sinfonieorchester Basel, Tonhalle Orchestra Zürich, Los Angeles Philharmonic, San Francisco Symphony, Minnesota Symphony, Cincinnati Symphony, Seattle Symphony. Uviedla množstvo recitálov vo Wigmore Hall v Londýne, De Doelen v Rotterdame, v Kennedyho centre vo Washingtone, Lincolnovom centre v New Yorku a objavila sa na festivaloch ako napr. Gilmore Festival, Aspen Music Festival, Klavier-Festival Ruhr, Lucerne Festival a Biarritz Piano Festival. Pravidelne spolupracuje s poprednými dirigentmi, akými sú M. Alsop, R. Bergmann, Ch. Dutoit, A. de la Parra, P. Järvi, N. Järvi, J. Rachlin, Y. P. Tortelier, R. Trevino. Zee Zee študovala pod vedením N. True na Eastman School of Music, u Y. Kaplinského a R. McDonalda na Juilliard School. Získala niekoľko prvenstiev na prestížnych medzinárodných súťažiach a je víťazkou Súťaže kráľovnej Alžbety 2013. Študovala na Peabody Institute u L. Fleishera a naďalej študuje u A. Brendela. V súčasnosti žije v Berlíne a New Yorku.

HUSLOVÝ RECITÁL

Utorok 23. 05. | 19:00 | Dom umenia

Ivan ŽENATÝ, husle
Marian LAPŠANSKÝ, klavír

Ludwig van Beethoven (1770 – 1827)
Sonáta pre husle a klavír č. 8 G dur op. 30/3 20´
I. Allegro assai
II. Tempo di minuetto, ma molto moderato e grazioso
III. Allegro vivace

Antonín Dvořák (1841 – 1904)
Romantické kusy pre husle a klavír op. 75 15´
I. Allegro moderato – II. Allegro maestoso
III. Allegro appassionato – IV. Larghetto

Claude Debussy (1862 – 1918)
Sonáta pre husle a klavír g mol L. 140 15´
I. Allegro vivo – II. Intermède: Fantasque et léger
III. Finale: Très animé

PRESTÁVKA

César Franck (1822 – 1890)
Sonáta A dur pre husle a klavír 30´
I. Allegretto ben moderato – II. Allegro
III. Recitativo-Fantasia. Ben moderato – IV. Allegretto poco mosso

Ludwig van Beethoven svoje tri husľové sonáty op. 30 dokončil v lete 1802. Psychologické otrasy súvisiace s jeho postupujúcou hluchotou sa v rozjasenej Sonáte G dur vôbec neprejavujú. Jej prvá časť predstavuje veselý dialóg medzi husľami a klavirom, naplnený náhlymi, haydnovskými prekvapeniami. Až v rozvedení, kde sa nástroje pustia do vzrušenej súhry trilkov, sú v hudbe cítiť priam revolučné emócie. V druhej časti sa rozvíja rozsiahla sladká melódia, no postupne prechádza do temných farieb. V posledných taktach sa melodická línia zmení na pokojné, improvizované dueto medzi husľami a klavirom. Záverečná časť Allegro vivace predstavuje temperamentný ľudový tanec s ostrými akcentmi a prudkými moduláciami do vzdialených tónin. Hlavná téma spája rýchlo plynúce pasáže a hudba je naplnená temperamentom, oduševnenosťou, rustikálnou atmosférou a radostnou náladou.

Antonín Dvořák okrem symfónií, kvartet či opery rovnako rád komponoval aj rozsahovo menšie diela. Jeho bývalý kolega z orchestra Prozatímního divadla Jan Pelikán vyučoval hru na husliach študenta Josefa Kruisa, ktorý býval v podnájme v rovnakom dome ako Dvořákova rodina. Dvořák sa k ich husľovému duu občas pridal s violou a pre ich malé zoskupenie najprv skomponoval Terceto C dur. Neodhadol však Kruisovu slabšiu hráčsku vyspelosť a tak ako náhradu skomponoval interpretačne jednoduchšie trio, dnes známe ako Drobnosti, ktoré vzápätí ešte upravil do atraktívnejšej podoby pre husle a klavír. Táto verzia vyšla už roku 1887 pod názvom Romantické kusy. Ide o sled štyroch krátkych kontrastných častí, ktoré netvoría myšlienkovu previazaný cyklus. Krajnú tematickú úspornosť dosahuje Dvořák predovšetkým vo štvrtjej časti, vystavanej z jediného trojtónového motívu, ktorého majstrovským zužitkovaním skladateľ dosahuje silný výrazový účinok.

Claude Debussy napísal svoju Husľovú sonátu g mol v roku 1917. Bola to jeho záverečná skladba, tretia časť cyklu šiestich sonát, ktoré mal v úmysle vytvoriť s použitím sólových nástrojov a klavíra. Dielo je pozoruhodné svojou stručnosťou a hoci vzniklo počas 1. svetovej vojny, vyžaruje pôsobivú radosť, svieže myšlienky a emocionálnu vrúcnosť.

Belgicko-francúzsky skladateľ **César Franck** písal pomerne málo komornej hudby, no jeho Sonáta A dur pre husle a klavír sa stala jedným z najobľúbenejších komorných diel svetovej hudby, aj vďaka priťažlivosti krásnych melodických línií a emocionálnej precítenosti. Na rozdiel od väčšiny Franckových inštrumentálnych diel, ktoré obsahujú tri časti, táto sonáta ich má štyri. Oduševnený a jemný charakter úvodnej časti a jej zvlnené kontúry sa priebežne objavujú naprieč celou sonátou. Druhou časťou je dramatické scherzo prebiehajúce vo vírivých turbulenciách. Tretia časť porináša posmutnelé, fantazijné

textúry, kým záverečná časť vo vzletných imitačných kánonických vstupoch na spôsob ronda prináša strhujúce finále vo vášnivom dialógu oboch nástrojov.

Husľový virtuóz **Ivan Ženatý** hosťuje so slávnymi telesami ako sú BBC Symphony Orchestra London, Symphonieorchester des Bayerischen Rundfunks, Berliner Symphoniker, Orchesta Nacional de Madrid, ale aj poprednými českými orchestrami ako sú Česká filharmónia, FOK či Symfonický orchester Českého rozhlasu. Svojím mimoriadne bohatým repertoárom zahŕňajúcim vyše päťdesiat husľových koncertov oslovuje široké publikum. Okrem samozrejmej technickej dokonalosti býva oceňovaný jeho vkus pre štýl a podmanivá krása tónu. Svoju profesionálnu kariéru zahájil Ivan Ženatý účasťou vo finále Čajkovského súťaže v Moskve, po ktorej nasledoval debut s Českou filharmóniou pod vedením L. Peška, víťazstvo v súťaži Pražskej jari a titul laureáta Medzinárodnej tribúny mladých umelcov UNESCO. V roku 1990 debutoval v Londýne, 1991 v Berlínskej filharmónii a Concertgebouw v Amsterdame, 1994 v Tokiu, 1996 v New Yorku a Buenos Aires. Účinkoval s Y. Menuhinom, Yo-Yo Ma, S. Baudom, V. Gergijevom, A. Boreykom, N. Marrinerom a ďalšími. Nahrávky Ivana Ženatého vzbudzovali vždy nadšený ohlas u poslucháčov i hudobných kritikov. Mimoriadny záujem vzbudil nový dvořákovský komplet (Audite) a nahrávka oboch husľových koncertov J. B. Foerster a BBC SO London a jeho šéfdirigentom J. Bělohávkom. Vďaka newyorskej Harmony Foundation hrá Ivan Ženatý na vzácne husle Giuseppe Guarneriho „del Gesu“ z roku 1740. Okrem majstrovských kurzov v USA, Kanade a Nemecku vyučoval na Hudobnom Inštitúte v Clevelande, Kráľovskej hudobnej akadémii v Kodani a od roku 2019 prijal profesúru na Vysokej hudobnej škole v Drážďanoch. Je zároveň profesorom Meadowmount School of Music v New Yorku.

Marian Lapšanský na seba upozornil ešte ako študent Konzervatória v Bratislave a následne ako poslucháč Akadémie múzických umení v Prahe (F. Maxián, J. Panenka), keď sa stal absolútnym víťazom Smetanovej klavírnej súťaže v Hradci Králové a získal Cenu za najlepšiu interpretáciu diel W. A. Mozarta (1971), neskôr tiež Cenu Anda-Bührle (1972) na majstrovských kurzoch Gézu Andu v Zürichu. Vo svojom vzdelávaní pokračoval formou postgraduálneho štúdia na Konzervatóriu P. I. Čajkovského v Moskve (V. Meržanov). V súčasnosti je Marian Lapšanský pravidelným hosťom na mnohých prestížnych koncertných pódiiach. Spolupracoval s dirigentskými osobnosťami ako V. Neumann, J. Bělohlávek, R. Benzi, K. I. Kobayashi, Z. Košler, L. Pešek, A. Rahbari, L. Rajter, E. Guillaume. Uskutočnil množstvo sólových recitálov i komorných koncertov na prestížnych festivaloch, napr. Wiener Festwochen, Salzburger Festspiele, Berliner Festtage, Dresdner Musikfestspiele, Pražská jar, Bratislavské hudobné slávnosti. Je nielen vynikajúci sólista, ale aj komorný hráč. Účinkoval s renomovanými sólistami ako P. Schreier, M. Hajóssyová, P. Dvorský, D. Pecková, S. Kopčák, A. May, J. Suk, J. Bárta, J. Obrazcovová, R. Wallfisch. Marian Lapšanský zohráva významnú úlohu aj ako organizátor slovenského hudobného života ako umelecký riaditeľ festivalu Musica nobilis, prezident Medzinárodnej klavírnej súťaže J. N. Hummela v Bratislave, v rokoch 2004 – 2022 ako generálny riaditeľ Slovenskej filharmónie, kde organizoval aj Bratislavské hudobné slávnosti. Je často pozývaný do porôt prestížnych klavírnych medzinárodných súťaží. Jeho študenti získali už viac ako 30 ocenení na medzinárodných interpretačných súťažiach. Je pedagógom na Akadémii umení v Banskej Bystrici. Do roku 2012 pôsobil aj na AMU v Prahe a do roku 2019 na VŠMU v Bratislave.

ZÁVEREČNÝ KONCERT KHJ

Štvrtok 25. 05. | 19:00 | Dom umenia

ŠTÁTNA FILHARMÓNIA KOŠICE

Ilyich RIVAS, dirigent

Claudia Lucia LAMANNA, harfa

Reinhold Glière (1875 – 1956)

Koncert pre harfu a orchester Es dur op. 74

30´

Allegro moderato

Tema con variazioni

Allegro giocoso

PRESTÁVKA

Dmitrij Šostakovič (1906 – 1975)

Symfónia č. 7 C dur op. 60 „Leningradská“

80´

Allegretto

Moderato (poco allegretto)

Adagio

Allegro non troppo

Koncert pre harfu a orchester Es dur od **Reinholda Glièra** je zrelým dielom autora. Glière mal francúzske a belgické korene, no narodil sa v Kyjeve. Bol blízkym kolegom Rachmaninova a študoval u Arenského a Tanejeva na Moskovskom konzervatóriu. Jeho rané diela preukazujú pestrý kozmopolitný štýl naplnený prvkami ruskej ľudovej hudby a orchestrálnou sofistikovanosťou. Písal diela v širokej škále žánrov a niekedy aj pre nezvyčajné kombinácie. Harfový koncert skomponoval v roku 1938. Je inštrumentovaný pre pomerne malé obsadenie, čo zvyšuje jeho šarm a delikátnosť. Štýlovo prepája prvky klasickej formy s prísadou ruského romantizmu v jemne archaickej žánrovej zmesi, ktorú preslávila napríklad Čajkovského Orchestrálna suita č. 4 „Mozartiana“. Koncert má tri časti, prvá predstavuje lyrizovanú a zasnenú štruktúru sonátovej formy s výrazne melodickou vedľajšou témou, ktorá býva pre svoje rozsiahle poetické úseky porovnávaná s Rachmaninovom. Druhá časť Andante sa začína zadumanou, nízko položenou pasážou v sláčikoch, tvorí ju téma s variáciami, pričom hlavnú, melancholickú tému uvádza sólová harfa. Finále je veselé a bezstarostné rondo, ktorého hlavná melódia je takmer mozartovská.

Symfónia č. 7 C dur „Leningradská“ od **Dmitrija Šostakoviča** patrí k najslávnejším dielam histórie. Skladateľ ju venoval Jevgenijovi Mravinskému, skvelému dirigentovi jeho predošlých symfonických diel. Toto dielo býva charakterizované ako symfónia tragizmu. Napísaná je pre mimoriadne veľké obsadenie orchestra s bohato zastúpenými dychovými nástrojmi a bicími a posilnenou skupinou sláčikových nástrojov. Je venovaná mestu Leningrad a jeho hrdinskému odporu voči nemeckému obliehaniu počas 2. svetovej vojny. V tom čase bol tridsaťpäťročný Šostakovič vedúcim klavírneho oddelenia Leningradského konzervatória. V prvých horúcich júlových dňoch začal pracovať na symfónii. „Ani divoké nálety, nemecké lietadlá, ani ponurá atmosféra obliehaného mesta mi nemohli brániť v písaní,“ pripomenul. „Pracoval som s neľudskou intenzitou, akú som nikdy predtým nedosiahol.“ Po tom, čo Šostakovič vydržal mesiac v hrozných podmienkach, súhlasil s evakuáciou do Moskvy, pričom si so sebou zobral dokončené prvé tri časti symfónie. Neskôr bol ešte raz evakuovaný, tentoraz do dočasného hlavného mesta Kujbyšev, kde v decembri 1941 dielo dokončil. Gigantické dielo trvá takmer osemdesiat minút, pričom len prvá časť má takmer pol hodiny. Zasnená atmosféra nežných úsekov totálneho pokoja predstavuje vytúžený a nostalgický svet, ktorý už čoskoro rozbije hrozivá invázia. Sila, sloboda a osobitosť sláčikov, ktoré reprezentujú hrdinských obrancov, stojí v ostrom kontraste voči brutálnym, strojovým rytmickým výpadom trúbok a tympanov, ktorých pochodové sekvencie stelesňujú nacistický vpád. Prvé uvedenie diela sa uskutočnilo 5. marca 1942 v podaní orchestra Veľkého divadla, ktorý bol tiež evakuovaný do Kujbyševa. „Leningradská“ symfónia zaznela v samotnom Leningrade 9. augusta 1942 a dodnes sa teší obrovskej obľube publika vďaka

Šostakovičovmu veľkolepému a majstrovskému hudobnému stvárneniu. Napriek tomu, že bola propagandisticky zneužívaná sovietskym režimom, predstavuje Šostakovičova symfónia nadčasový apel na univerzálne humanistické hodnoty a symbol boja proti akémukoľvek totalitarizmu a agresii.

Americký dirigent venezuelského pôvodu **Ilyich Rivas** debutoval vo veku 16 rokov s Atlantským symfonickým orchestrom a následne aj s mnohými významnými orchestrami v Európe a USA, vrátane Londýnskej filharmónie, Swedish Radio Symphony, Royal Stockholm Philharmonic, Gothenburg Symphony, Stuttgart Radio Symphony, Frankfurt Radio Symphony, NDR Radiophilharmonie Hanover, Orchestre de la Suisse Romande, Orquesta Sinfonica de Castilla y Leon a the Orquesta Sinfonica de Galicia. Ilyich Rivas pôsobil ako asistent dirigenta London Philharmonic Orchestra a oficiálne debutoval v ich abonentnom cykle v Royal Festival Hall. Získal dvojročný post dirigenta v Baltimore Symphony Orchestra, študoval dirigovanie na Peabody Conservatory pod vedením legendárneho pedagóga G. Meiera a úzko spolupracoval s M. Alsopovou a Baltimore Symphony, opäť vrátane abonentných koncertov. Michael Tilson Thomas ho pozval, aby dirigoval YouTube Symphony Orchestra v Sydney Opera House a okrem toho získal značné skúsenosti s mladými hráčmi a študentskými súbormi, keď dirigoval Verbier Festival Orchestra, orchestre londýnskej Royal College of Music a Australian National Academy of Music v Melbourne, Youth Orchestra of the Americas a Youth Orchestra of Bahia v Brazílii. K vrcholom posledných sezón patria jeho debuty s Minnesotským orchestrom, Orchestre National de Lyon, Auckland Philharmonia, Royal Liverpool Philharmonic, Enescu Philharmonic, Israel Symphony, Norrkoping Symphony, Uppsala Symphony, Filharmóniou Brno a ďalšími. Ilyich získal dirigentské ceny Bruno Walter Conducting Prize a Prix Julius Baer vo Švajčiarsku, ktoré udeľuje festival vo Verbier.

Víťazka prestížnej 21. medzinárodnej harfovej súťaže v Izraeli v roku 2022, talianska harfistka **Claudia Lucia Lamanna** je jednou z najpodnetnejších sólistov novej generácie. Spomedzi viac ako tridsiatich víťazstiev na súťažiach získala prvé ceny na London Camac Harp Competition 2019 a na Premio Claudio Abbado 2015 – XI Edizione del Premio Nazionale delle Arti v Turíne. Ako sólistka koncertovala napr. v Oslo Opera House, Salle Colonne v Paríži, Kolarac Concert Hall v Belehrade, Dora Stoutzker Concert Hall v Cardiffe, Teatro Petruzzelli v Bari, Sala Baldini v Ríme, Teatro Duse v Bologni, Norrköping Concert Hall, Sheung Wan Civic Center v Hong Kongu, Art and Culture Hall v Bangkoku a bola pozvaná vystupovať na viacerých festivaloch, ako napríklad Classic'Antibes, World Harp Congress, International Harp Festival v Belehrade, Pratté International Harp Festival, North London Festival, Harp on Wight International Festival, Proms at St Jude's Festival, Thailand International Harp Festival, Wales International Harp Festival, Ancenis International Harp Festival. Ako sólistka účinkovala s Orchestre National de Cannes, the Jerusalem Symphony Orchestra, Orchestra Sinfonica Metropolitana di Bari a mnohými ďalšími. Publikovala transkripciu pre harfu skladby Variaciones del Fandango español od Félix Máxima Lópeza, ktorá predstavuje úplne nový prírastok do harfového repertoáru. Po magisterskom štúdiu s najvyšším vyznamenaním na Conservatorio di Musica Nino Rota v Monopoli (Taliansko) pokračovala v štúdiu na Nórskej hudobnej akadémii v Osle a na Kráľovskej akadémii hudby v Londýne. Vzdelanie si doplnila na Univerzite Mozarteum v Salzburgu. V rokoch 2017 – 2019 bola harfistkou orchestra Akadémie La Scala v Miláne.

Programový bulletin
67. ročníka medzinárodného festivalu
KOŠICKÁ HUDOBNÁ JAR

Dramaturgia: Lucia Potokárová
Odoborné texty: Peter Katina
Dizajn: Annamária Digoňová
Editorka: Jana Šargová
Fotografie: archív ŠFK, archívy umelcov
Tlač: VIENALA s.r.o.

Vydala Štátna filharmónia Košice v apríli 2023

Zmena účinkujúcich a programu vyhradená.
www.sfk.sk